

студентів. Вони формують імпровізаційне мислення, розвивають художню уяву та професійну мобільність музиканта. Системне навчання аранжуванню та імпровізації дозволяє утвердити розуміння того, що творчість – це не привілей обраних, а результат правильно організованого навчального процесу.

Список використаних джерел:

1. Масол Л. М. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво». Київ : Генеза, 2020.
2. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ : Освіта України, 2008.
3. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013.
4. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії. Київ : Педагогічна думка, 2018.
5. Мозгальова Н. Г. Музичні здібності, їх сутність і розвиток у процесі інструментально-виконавської підготовки вчителів музики. Педагогіка вищої та середньої школи. 2015. Вип. 44. С. 98–104.
6. Брилін Б. А. Формування творчої індивідуальності майбутнього фахівця мистецьких дисциплін у процесі використання художньо-педагогічних технологій. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2025. Вип. 105. С. 26–29. URL: https://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/105/105_2025.pdf

УДК 793.3

DOI: <https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-5.16>

А.А. Новосадова, м. Вінниця
Доктор філософії, викладач
novoanna97@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Анотація. У статті розглянуто особливості вітчизняного хореографічного мистецтва ХХІ століття. Проаналізовано трансформацію форм та засобів репрезентації танцю. Визначено тенденції розвитку хореографічного мистецтва у сучасному медіапросторі.

Ключові слова: хореографія, мистецтво, цифровізація, медіапростір.

Abstract. The article presents the features of domestic choreographic art of the 21st century. The transformation of the form and means of dance representation are analyzed. The trends in the development of choreographic art in the modern media space are identified.

Keywords: Choreography, art, digitalization, media space.

Постановка наукової проблеми. Цифровізація різних сфер суспільства впливає на трансформацію мистецтва, зокрема і хореографічного мистецтва. Сучасні технології, платформи, соціальні мережі відкривають нові можливості репрезентації танцю. Хореографічне мистецтво, що традиційно передбачає

синтез живої взаємодії виконавців все частіше функціонує в умовах онлайн-формату. Сказане актуалізує дослідження проблеми специфіки хореографічного мистецтва у цифровому вимірі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняному науковому дискурсі проблема інтеграції інформаційних технологій у сучасне хореографічне мистецтво отримала обґрунтування у роботах І. Климчук, О. Кривонос, О. Пастухова, М. Погребняка та ін. Зокрема, О. Пастухов звертає увагу на можливості використання комп'ютерних технологій у хореографії, особливості впровадження нових підходів професійної підготовки хореографів. І. Климчук та О. Кривонос акцентують увагу на важливому значенні інтернет-технологій у підготовці сучасних діячів хореографії. Дослідженню хореографії в сучасних медіа присвячено багато праць зарубіжних науковців. Серед них – «Відчуття телевізійної реальності» («A Reality TV Sensation») К. Ліндон, «Танці та використання технологій» («Dance and the use of technology») Б. Капрісті, «Використання та заохочення телевізійних танцювальних реаліті шоу» («The Uses and Gratifications of Dance Reality Television Shows») Н. Яйлі та ін.. Зважаючи на значний дослідницький інтерес до проблеми вивчення особливостей вітчизняного хореографічного мистецтва в цифрову епоху вважаємо необхідним здійснити її комплексний аналіз.

Мета: Мета статті – проаналізувати особливості вітчизняного хореографічного мистецтва в цифрову епоху.

Виклад основного матеріалу. «Пандемія коронавірусної хвороби відкрила масовий доступ до інформаційних технологій та показала, як можна поєднати методи та прийоми навчання, набуті роками з новими, сучасними інформаційними технологіями. Це було нелегко, але тим не менш, усі були зацікавлені у вирішенні проблеми продовження навчання онлайн. Розвиток Інтернету, пристроїв (смартфонів, планшетів, ноутбуків) зробив можливим навчання з будь-якої точки світу» [8, с. 134].

Впродовж останнього десятиліття у вітчизняному та світовому мистецтві прослідковується зростання популярності хореографічного мистецтва, що підтверджується створенням та популяризацією значної кількості танцювальних студій у різних куточках світу, появою нових хореографічних стилів, переосмисленням традицій хореографічного мистецтва. Також зауважимо, що значної популярності набуває перформанс. «Перформанс у хореографії відкриває нові можливості для вираження і експериментів. Він поєднує рух, драму, музику та візуальні елементи, створюючи унікальний досвід для глядачів.

Сучасний перформанс може включати імпровізацію, інтерактивність та залучення глядачів у процес. Цей жанр допомагає хореографам досліджувати соціальні, політичні та культурні теми, що робить його потужним інструментом для комунікації [1, с. 463–466]. Хореографи все частіше експериментують з напрямками, жанрами та стилями хореографічного мистецтва. Зокрема, особливої популярності набуває поєднання народного танцю перформансу. Традиційні елементи таких народних танців як гопак, коломийка, аркан представляються крізь призму сучасності. Збереження їх автентичних рухів, мелодичних та ритмічних мотивів переосмислюється та репрезентується з новою

естетикою. Також нерідко хореографи інтегрують елементи сучасного танцю у лексику народного танцю. «У таких традиційних народних танцях, як українські або балканські кругові танці, існує тісний зв'язок між танцівниками та аудиторією. У сучасному перформансі ця взаємодія може набувати нових форм, де глядачі стають активними учасниками [3, с. 43–50].

Серед відомих вітчизняних хореографів-перформарів варто згадати таких: «Влад Троїцький – засновник і режисер театру «ДАХ», творець фольклорно-театрального гурту «ДахаБраха» та проєкту Dakh Daughters. Хоча його основна діяльність пов'язана з театром, він активно використовує перформативні елементи та інтегрує танець у свої постановки, створюючи унікальні хореографічні вистави, що поєднують різні види мистецтва [7, с. 33–38]; «Радю Поклітару – відомий хореограф і балетмейстер, засновник Київського академічного театру «Київ Модерн-балет». Він часто поєднує сучасний танець з елементами перформансу, створюючи інноваційні постановки, які викликають значний резонанс як в Україні, так і за кордоном; Олексій Скляренко – хореограф і перформер, один із творців сучасної хореографії в Україні. Він часто працює на стику різних жанрів, об'єднуючи у своїх постановках хореографію, перформанс і візуальні мистецтва; Ірина Мазур – керівниця фольклорного балету «Життя», яка також експериментує з поєднанням традиційного українського танцю з елементами перформансу. Її вистави – це синтез народного мистецтва та сучасних підходів до хореографії. Згадані хореографи активно використовують перформативні елементи у своїй творчості, створюючи інноваційні та сучасні вистави, семінари, майстер-класи, що відображають актуальні мистецькі тенденції» [6, с. 3].

Досліджуючи умови популяризації хореографічного мистецтва в Україні, науковці надають великого значення закладам масової інформації та виокремлюють наступні напрями взаємодії хореографії та медіапростору: онлайн трансляції конкурсів, фестивалів, телевізійних шоу, створення відеоуроків, спільнот у різних соціальних мережах тощо. Медіапростір посилює роль візуальної складової, що визначає риси сучасних хореографічних проєктів, у метях створення яких хореографія орієнтується на масштабність, пафосність, видовищність. У результаті створюється повноцінний комерційний продукт, що спрямований на масове виробництво та споживання. Разом з тим, такі риси як інтерактивність, ефектність, залучення відомих особистостей зберігає притаманну хореографічному мистецтву самодостатність. Зазначимо, що все частіше у сучасному хореографічному мистецтві прослідковується використання засобів кіномистецтва. Зокрема, робота з ракурсом, монтажем дозволяє повному сприймати рух.

Процес цифровізації впливає також і на хореографічну освіту. Зокрема, дистанційне навчання відкриває нові можливості здобуття знань та практичних умінь. «Широкий діапазон знань майбутнього викладача хореографії, які він повинен здобути у процесі навчання у закладах вищої освіти, розширює спектр можливостей його професійної роботи» [4, с. 63]. Зауважимо, що відсутність безпосереднього контакту з педагогом може ускладнювати процес засвоєння знань та здобуття практичних умінь.

Висновки. Отже, розвиток вітчизняного хореографічного мистецтва в цифрову епоху характеризується розширенням форм танцю, активним використанням медіа ресурсів, інтеграцією соціальних мереж. Цифровізація відкриває нові можливості розвитку хореографії, збереження її цінності та актуальності у сьогоденні.

Список використаних джерел:

1. Грек В. Імпровізація в хореографії: поліаспектність проявів. Вісник *Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 2. С. 463–466.
2. Кравець О. В. Традиційний танець у сучасній культурі: нові інтерпретації. *Культурологічні студії*. 2020. № 23. С. 43–50.
3. Кривонос О. Еволюція форм сучасної хореографії XXI століття : магістерська робота. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. 71 с.
4. Мозгальова Н., Новосадова А., Лученко О., Соколова О. Вивчення жанрово-ритмічних особливостей музичних композицій у професійній підготовці майбутнього викладача хореографії. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти*. 2023. Вип. 29. С. 63–68.
5. Пастухов О. Сучасний танець як синтез засобів мистецької виразності. *Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр.* 2021. Вип. 40. С. 106–110.
6. Тіщенко О., Волчукова В., Барабаш О. Перформанс у хореографії: нові горизонти мистецтва руху. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. С. 26–33.
7. Троїцький В. Перформанс як нова форма театральної дії. *Театр і хореографія*. 2017. № 6. С. 33–38.
8. Novosadov Y., Mozgalov A., Balan V. Distance education as a means of improving the organization of the educational process. *Baltic Journal of Legal and Social Science*. 2024. No4. P. 133–140. DOI: <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2024-4-14>

УДК 378.4.093-051:78]:111.852

DOI: <https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-5.17>

Я.Г. Новосадов, м. Вінниця
доктор філософії, викладач
novoyaroslav@gmail.com

Г.О. Ванюшин, м. Вінниця
здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
german.vanyushin@gmail.com

РЕПЕРТУАР ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті розглянуто роль репертуару як важливого фактору розвитку музично-естетичної культури майбутніх бакалаврів музичного мистецтва. Розглянуто поняття «культура», «музично-естетична культура».